

Statsforvalterens hjørne

Barnevernkonferansen 2022

Ingunn Brenna, seniorrådgiver

Mille Marie Elvebø, seniorrådgiver

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Disposisjon

- Endringer i velferdslovgivningen
- Ny barnevernsloven fra 01. januar 2023
- Kort om tolkeloven
- Barnas klageportal
- Veileder for tilsynssaker på sosial- og barnevernområdet

Endringer i velferdslovgivningen

Samarbeid, samordning og barnekoordinator

Prop. 100 L (2020-2021)

Mille Marie Elvøb

Seniorrådgiver, Oppvekst og velferdsavdelingen

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

— virker til Nordlands beste

Disposisjon

- Hvilke lovendringer er det snakk om?
- Plikt til samarbeid på ulike nivåer
- Samordningsplikten
- Rett til barnekoordinator
- Veiledningsplikt og oppmerksomhetsplikt
- Taushetsplikt og deling av opplysninger

Det overordnede målet med lovendringen

Alle barn og unge skal bli sett, og få den hjelpen de trenger, når de trenger den

Hvorfor disse endringene?

— virker til Nordlands beste

Samarbeid på systemnivå

- Velferdstjenestene skal samarbeide
- Ansvarsplassering
- Organisering av tverrsektorielt samarbeid

Samordningsplikt for kommunen

- Lovfestet ansvar for kommunen til å sørge for at tjenestemottakeren får et samordnet tjenestetilbud
- Samordningsplikten gjelder når tjenestene har plikt til å samarbeide på individnivå
- Det er kommunen, ikke den enkelte kommunale tjeneste, som har en samordningsplikt
- Sammenheng med evt. oppnevnt barnekoordinator
- Ingen endring i beslutningsmyndighet i faglige spørsmål

Barnekoordinator

- Retten til barnekoordinator følger av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5 c, og gjelder familien
- Kommunens plikt til å oppnevne barnekoordinator følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a
- Vilkår for rettigheten: *barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester*

Veiledningsplikt og oppmerksomhetsplikt

- Alminnelig veiledningsplikt som følger av forvaltningsloven § 11 første ledd
- Plikt til å være oppmerksom på behov for tiltak fra barnevernet, sosialtjenesten eller helse- og omsorgstjenesten.

Taushetsplikt og muligheten til å dele opplysninger

- De aktuelle lovendringene innebærer ikke endringer i taushetspliktregelverket.
- Forvaltningsmessig og profesjonsbestemt taushetsplikt
- Samtykke
- Anonymisering

Ny barnevernslov

I kraft fra 1. januar 2023

Mille Marie Elvøb

Seniorrådgiver, Oppvekst og velferdsavdelingen

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Lovendringer etter barnevernsreformen

- 1. januar 2021
 - Årlig rapportering om barnevernet til kommunestyret
- 1. januar 2022
 - Kommunen overordnede ansvar
 - Krav til kompetanse og veiledningsplikt
 - Utredning i senter for foreldre og barn
- 1. august 2022
 - Nye samarbeidsbestemmelser i 14 velferdstjenestelover
 - Barneverntjenestens samarbeidsplikt
 - Kommunens samordningsplikt
 - Rett til individuell plan
 - Tverrsektoriell veileder om endringene i velferdslovgivningen

Om den nye barnevernsloven

- Målet med ny lov og hovedgrepene for å nå målene
- Sentrale hensyn og prinsipper
- Fra 01.01.2023 gjelder ny lov for nye og løpende saker

Barnevernloven av 1992

- Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde
- Kapittel 2. Ansvarsfordeling og administrasjon
- Kapittel 3. Kommunens og barneverntjenestens generelle oppgaver
- Kapittel 4. Særlige tiltak
- Kapittel 5. Institusjoner
- Kapittel 5A. Omsorgssentre for mindreårige
- Kapittel 6. Generelle saksbehandlingsregler
- Kapittel 7. Saksbehandlingsregler for fylkesnemnda
- Kapittel 8. Ansvar for å gi hjelp etter loven
- Kapittel 9. Finansiering, egenbetaling.
- Kapittel 10. Lovens ikrafttredelse og overgangsregler

Barnevernsloven av 2021

- Kapittel 1. Formål, virkeområde og grunnleggende bestemmelser
- Kapittel 2. Bekymringsmelding og undersøkelse
- Kapittel 3. Hjelpetiltak
- Kapittel 4. Akuttiltak
- Kapittel 5. Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon
- Kapittel 6. Atferdstiltak m.m.
- Kapittel 7. Samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse
- Kapittel 8. Oppfølging av barn og foreldre
- Kapittel 9. Fosterhjem
- Kapittel 10. Barnevernsinstitusjoner m.m.
- Kapittel 11. Omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere
- Kapittel 12. Saksbehandlingsregler
- Kapittel 13. Taushetsplikt, opplysningsplikt og adgang til å gi opplysninger
- Kapittel 14. Behandling av saker i barneverns- og helsenemnda
- Kapittel 15. Kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver
- Kapittel 16. Statlig barnevernsmyndighet
- Kapittel 17. Statlig tilsyn
- Kapittel 18. Avsluttende bestemmelser

Barnevernsloven – Barnets beste

- Barneperspektivet styrkes
- Hensynet til barnets beste er et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører et barn
- Barnets mening er et sentralt moment i vurderingen

Barnevernsloven – Barnets medvirkning

- Barn har rett til å uttale seg uten foreldrenes samtykke og uten at foreldrene orienteres om samtalen på forhånd.
- Barn skal informeres om hva opplysninger fra barnet kan brukes til og hvem som kan få innsyn i disse opplysningene
- Barnet har rett til å uttale seg før det bestemmes at opplysningene skal deles, og barnets syn skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet
- Aldershenvisningen på syv år fjernes

Barnevernsloven

- Barn har en lovfestet rett til omsorg og beskyttelse
- Barn har rett til nødvendige tiltak, når vilkårene er oppfylt
- Barnevernet skal i sitt arbeid ta hensyn til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn i alle faser av saken.
- Samiske barns særskilte rettigheter skal ivaretas

Lovfesting av forsvarlighetskravet

- Gjelder på alle stadier i barneverntjenestens arbeid
- Forutsetning for å ivareta involvertes rettigheter
- Forsvarlighetskravet har en dobbeltfunksjon

Krav til forsvarlig beslutningsgrunnlag, begrunnelse og dokumentasjon

- Bidra til å styrke barns og foreldres rettssikkerhet, og bedre barnevernets saksbehandling
- Journalføringsplikt for barnevernet
- Skjerpede krav til barnevernets begrunnelse for vedtak
- Krav til plan for undersøkelsen og undersøkelsens innhold
- Krav til utarbeidelse og jevnlig evaluering av samværsplan og kontakt

Barnevernsloven - Partsrettigheter og innsyn

- Barnets partsrettigheter
- Foreldrenes partsrettigheter
- Unntak fra dokumentinnsynsrett

Hjelpetiltak

- Hjelpetiltak som tilbys, skal være egnet til å møte barnets og familiens behov
- Utvidet hjemmel til å pålegge hjelpetiltak i hjemmet
- Styrking av retten til ettervern

Akuttvedtak

- Vedtak om å midlertidig flytte barn utenfor hjemmet skal regnes som omsorgsovertakelse
- Presisering av at akuttvedtak kun kan treffes dersom det er nødvendig at vedtaket gjennomføres straks
- Akuttvedtak om omsorgsovertakelse av et nyfødt barn, kreves det at det legges særlig vekt på barnets behov for nærhet til foreldrene umiddelbart etter fødsel

Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon

- Alle inngrepshjemlene om omsorgsovertakelse samles i en felles bestemmelse
- Stilles krav til vurdering av om omsorgsovertakelse vil bedre barnets situasjon
- Tydeliggjøring av hva som ligger til foreldreansvaret etter omsorgsovertakelse
- Lovfestet hjemmel for å oppheve vedtak om fratakelse av foreldreansvar
- Krav om «særlig tungtveiende grunner» for å vedta adopsjon

Fosterhjem

- Enkelte bestemmelser fra fosterhjemsforskriften er løftet inn i loven
- Barnets rett til forsvarlig omsorg i fosterhjemmet
- Generelle krav til fosterforeldrene
- Krav om at det skal inngås avtale mellom barneverntjenesten og fosterforeldrene
- Uttalerett for fosterforeldrene i saker om flytting av et barn
- Fosterforeldrene kan gis klageadgang på vedtak om flytting

Digitalt kurs i ny barnevernslov

- Advokat Leif Oscar Olsen er engasjert til å lage et opplegg rundt den nye barnevernsloven.
- Digitalt opplegg, hvor det legges opp til 30 min pr. bolk.
- Utgjør 6 økter på totalt ca. 5,5 timer.
- Målgruppe vil være kommunene og barneverntjenestene.

Del 1: Hvorfor ny lov, oppbygging og struktur, overordnet mål med ny lov/formål, hoved endringene – Kap. 1

Del 2: Bekymringsmelding, undersøkelse – kap. 2.

Del 3: Akutt og omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon, atferdstiltak. Kap. 4, 5 og 6

Del 4: Samvær, oppfølging av barn og foreldre – kap. 7 og 8

Del 5: saksbehandlingsreglene, kap. 12 – fokus på hva blir de praktiske endringene for barneverntjenestene.

Del 6: kommunens ansvar og oppgaver, kap. 15

E-læringskurs om forvaltningsrett

- Bufdir har utarbeidet e-læringskurs for å øke forvaltningskompetanse i kommunalt barnevern
- Rapporter, tilsyn og dommer fra EMD har vist at rettsikkerheten til familier ikke blir godt nok ivaretatt fordi kommunene mangler forvaltningskompetanse.
- Kurset er et lett tilgjengelig lavterskeltilbud som kan benyttes i tjenesten jevnlig
- Ferdighetstrening med bruk av virkemidler
- Kurset skal være klart før jul

Ny tolkelov 01.01.22

Mille Marie Elvøb

Seniorrådgiver, Oppvekst og utdanningsavdelingen

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

— virker til Nordlands beste

Tolkeloven

- Forplikter barneverntjenesten til å bruke kvalifisert tolk ved språkbarrierer
- Bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjenester for personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk
- Krav til kvalifisert tolk
- Offentlige organer som bruker tolk jevnlig, plikter å ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolk
- Fremmøtetolkning og fjerntolkning
- Nødvendig med uttømmende og utvidet politiattest når tolken skal utføre oppdrag for fylkesnemnda
- *Ta kontakt med IMDi for ytterligere råd og veiledning for bruk av tolk*

Barnas klageportal

Ingunn Brenna

Seniorrådgiver, Oppvekst og utdanningsavdelingen

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

— virker til Nordlands beste

Barnas klageportal

- Publisert på statsforvalternes nettsider 1. juni 2022
- Kritikk fra FNs barnekomité for å ikke har gode nok klagemuligheter for barn
- Barne- og familiedepartementet ga i oppdrag til Bufdir å utvikle portalen
- Styrke barns rettsstilling og mulighet til å bli hørt i barnevernssaker
- Lettere for barn å klage direkte til statsforvalteren

Behandling av tilsynsklager

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

– virker til Nordlands beste

Behandling av tilsynsklager

- Nye behandlingsmåter etter veileder fra Helsetilsynet
- Henvendelser skal behandles ulikt ut fra:
 - Henvendelsens innhold (lovbrudd, alvorlighet og risiko for gjentakelse)
 - Tjenestens erfaring, kapasitet og kompetanse
- Virksomheten selv som har ansvar for kvalitetsarbeid i tjenesten og forsvarlige tjenester

Behandlingsmåtene

1. Statsforvalteren gir veiledning og avslutter saken
2. Henvendelsen oversendes virksomheten for oppfølging
3. Virksomheten følger opp henvendelsen og rapporterer til statsforvalteren
4. Møte med virksomhet og bruker
5. Statsforvalteren utreder og avgjør saken